

Draft Environment Impact Assessment Report

Development of Punjab Section from
Km 135+056 to Km 397+712 of Delhi
– Katra expressway including Green
field Connectivity to Amritsar (starts at
Km 306+000 of Delhi – Katra
Expressway and ends at Amritsar –
Ajnala Road NH-354 for a total length
of 99 Km)

Project Proponent : National Highway Authority of India

**Environmental
Consultant** : Feedback Infra Private Limited, Gurugram
NABET/EIA/1821/RA0116

Executive Summary

(PUNJABI VERSION)

October, 2020

1.1 ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾੜੇ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪਰਵਤ ਕਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਨਐਚਏਆਈ) ਹੈ।

ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿ.ਮੀ. 135 + 056 ਤੋਂ ਕਿ.ਮੀ. 397 + 712 ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹੈ। ਗ੍ਰੀਨ ਫੀਲਡ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਮੇਤ ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ 306 + 000 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ- ਅਜਨਾਲਾ ਰੋਡ NH-354 ਕੁਲ 99 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਹੈ) ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 4 ਮਾਰਗੀ ਹਾਈਵੇਅ ਅਪਰਿਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ 8 ਲੇਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਵਿਸ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਭਾਗ - ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਚੈਨੇਜ 135 + 056 (29 ° 49'51.50 "ਐਨ, 76 ° 11'00.25" ਈ) ਤੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਗਲੋਲੀ ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੈਨੇਜ 397 + 712 (32 ° 01'4.13 "ਐਨ, 75 ° 24'5.50" ਈ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਬਾਈਪਾਸ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਕੋਦਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ - ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਤੋਂ NH - 703 (ਪੁਰਾਣਾ NH - 71) (ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਚੈਨੇਜ 306) (31 ° 12'8.52 "ਐਨ, 75 ° 30'20.72" ਈ) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਅਜਨਾਲਾ ਰੋਡ ਤੋਂ NH - 354 (31 ° 44'32.35 "ਐਨ, 74 ° 47'27.32" ਈ) (ਨਹਿਰਨੇੜੇ) ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਕੀ ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 361.656 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਗ ਲਈ 262.656 ਕਿਮੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਲਈ 99 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ।

1.2 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕਟੜਾ ਤੱਕ ਸੰਪਰਕ ਵਧਾਏਗਾ। ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਧੇਗਾ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੇਂਦਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ ਆਦਿ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਧੁਰਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਵੇਲੇ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਕਟੜਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪਰਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਨਐਚ - 44 ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਨ ਐਚ -352, 52 ਅਤੇ 703, 703 ਬੀ, 54 ਅਤੇ 44, ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 4/6 ਲੇਨ ਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪੰਜਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ - ਘੱਟ 2 ਘੰਟੇ ਦੀ ਐਨ ਐਚ - 44 ਅਤੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਐਨ ਐਚ -352 ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਮਿਆਨ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ 60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਐਨ. ਐਚ. 44 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵੀਂ ਰਾਜਮਾਰਗ ਪਹੁੰਚ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਵਾਰੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਵਧੀਆ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਤ ਖਰਚੇ ਦੀ ਬਚਤ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਉਣਗੇ।

1.3 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 361.656 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਪਟਿਆਲੇ, ਸੰਗਰੂਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ।

1.4 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਪਰਵਤਕ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਨ ਐਚ ਏ ਆਈ), ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜਮਾਰਗ ਮੰਤਰਾਲੇ (Morth) ਦੀ ਇੱਕ ਨੋਡਲ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਐਨ. ਐਚ. ਏ. ਆਈ. ਦਾ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਣਨੀਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ - ਸੀਮਾ ਅੰਦਰ, ਅਤੇ ਲਾਗਤ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ।

ਐਨ ਐਚ ਏ ਆਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਧੀਨ ਹਾਈਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨੋਡਲ ਅਥਾਰਟੀ / ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਹੈ।

1.5 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਈ. ਆਈ. ਏ.) ਅਧਿਐਨ

ਈ. ਆਈ. ਏ. ਲਈ ਅਧਿਐਨ ਵਿਧੀ ਇਕ ਸਰਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੇਸਲਾਈਨ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2018 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2019 ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਸ਼ਨਾਖਤ ਬੇਸਲਾਈਨ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨ ਫੀਲਡ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਲਈ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਅਧਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਸੰਬਰ 2019 - ਫਰਵਰੀ 2020 ਤੱਕ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਪਾਅ ਹੈ।

1.6 ਨੀਤੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਫਰੇਮਵਰਕ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾ ਤੇ, ਹੇਠ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਐਨ. ਓ. ਸੀ. N. H. A. I ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- ਈ. ਆਈ. ਏ. ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 2006 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਹੇਠ ਐਮ ਓ ਈ ਐਫ ਅਤੇ ਸੀ ਸੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੇਧਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ।
- ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਸੜਕਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਪੱਟੀ ਜੰਗਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।
- ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਬੇਈ ਸੰਭਾਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਆਗਿਆ / ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ।
- ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਮੁੜਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜਵਸੇਬਾ ਐਕਟ 2013 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੱਕ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੰਟਾਈਟਲਮੈਂਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ।
- ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰੇਤ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਖੱਡਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ MoEF & CC / SEIAA ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ। ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ।
- ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਗਰਮ ਮਿਕਸਪਲਾਂਟ, (Hot Mix Plant) ਡਬਲਯੂ. ਐੱਮ. ਐੱਮ., (WMM) ਕਰੱਸਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਉਸਾਰੀ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਏਅਰ ਐਂਡ ਵਾਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਨ ਓ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ।
- ਪੀ ਪੀ ਸੀ ਬੀ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ - ਖੁੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸ-ਬਾਉਂਡਰੀ ਮੁਵਮੈਂਟ) ਨਿਯਮ, 2016 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਨ. ਓ. ਸੀ.।
- ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੀ ਯੂ ਸੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।
- ਸਿੰਜਾਈ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਐਨ. ਓ. ਸੀ.।
- ਡੇਰੇਅ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ।
- ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ ਪੈਂਦਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਖਾਕੇ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।
- ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।
- ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਲੁਬਰੀਕੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।

1.7 ਬੇਸਲਾਈਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ

1.7.1 ਭੌਤਿਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਜਲਵਾਯੂ

ਖੇਤਰ ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ ਗਰਮ ਖੰਡੀ, ਅਰਧ - ਸੁੱਕਾ, ਗਰਮ ਅਤੇ ਸਬ-ਖੰਡੀ ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ ਬਹੁਤ ਗਰਮੀ, ਗਰਮ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟੈਂਪੇਰੇਚਰ

ਪੰਜਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਕੂਲਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 'ਪਲੇਨ' ਅਤੇ 'ਰੋਲਿੰਗ' ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਚਾਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਐਮ ਐਸ ਐਲ ਤੋਂ 191 ਮੀਟਰ ਤੋਂ 266 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਤਰ ਉਚਾਈ ਐਮ ਐਸ ਐਲ ਤੋਂ 241 ਮੀਟਰ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ 'ਸਾਦੇ' ਅਤੇ 'ਰੋਲਿੰਗ' ਭੂਮੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਚਾਈ 205 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਐਮ ਐਸ ਐਲ ਤੋਂ 238 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਰ ਉਚਾਈ 225 ਮੀਟਰ ਦੇ ਐਮ ਐਸ ਐਲ ਹੈ।

ਭੂ - ਵਿਗਿਆਨ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਇੰਡੋ - ਗੈਂਗਨੇਟਿਕ ਸਮਤਲ ਖੇਤਰ ਦਾ ਭਾਰੂ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਤਰ ਹਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀਆਂ ਐਲੂਵੀਅਮ ਚੱਟਾਨਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ, ਮਿੱਟੀ, ਰੇਤ ਅਤੇ ਡੀਲਾ ਬਜਰੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ।

ਮਿੱਟੀ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਸਿਲਟੀ ਸੈਂਡੀ, ਸਿਲਟੀ ਮਿੱਟੀ, ਸੈਂਡੀ ਕਲੇਅ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਗ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ 16 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦਾ pH 7.45 ਤੋਂ 8.92 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਮਿੱਟੀ, ਇਸ ਲਈ, ਖਾਰੀ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸਿਲਟੀ ਸੈਂਡੀ, ਸਿਲਟੀ ਮਿੱਟੀ, ਸੈਂਡੀ ਕਲੇਅ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਚਾਲ ਚਲਣ 45 μmhos / ਸੈਮੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1034 μmhos / ਸੈਮੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਫਾਸਫੋਰਸ 0.027% wt./ wt ਤੋਂ 0.15% wt./ wt. ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਦੀ ਸਮਗਰੀ 0.21% wt./ wt ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ | ਨੂੰ 0.83% wt./ wt. ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥ 0.61 - 2.6% wt. / wt ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਉਪਜਾ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦਾ pH 7.46 ਤੋਂ 8.06 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਚਲਣਸ਼ੀਲਤਾ 261 ਤੋਂ 318 μS / ਸੈਮੀ ਤੱਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਈ ਸੀ ਦਾ ਮੁੱਲ 2000 $\times$ S/cm ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸਿਲਟੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਾਸਫੋਰਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲ 0.046 ਤੋਂ 0.058% wt./wt.wt.0.058 ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 0.14 ਤੋਂ 0.21% ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋਹੇ ਦੇ ਮੁੱਲ 7084.5 ਤੋਂ 18042.6 ਮਿ.ਗ੍ਰਾ. ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋ ਤੱਕ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਅੰਬੀਨਟ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ (AAQ)

ਅੰਬੀਨਟ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਕੂਲਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 12 ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਕੂਲਣ ਦੇ ਨਾਲ 7 ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਧਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, NAAQS ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ।

ਅੰਬੀਨਟ ਸ਼ੇਰ ਸਤਰ (ਏ.ਐੱਨ.ਐੱਲ.)

ਪੂਰੇ ਅਧਿਐਨ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ੇਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਲਾਇਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ 13 ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਕੂਲਣ ਦੇ ਨਾਲ 7 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੇਅ ਐਂਡ ਨਾਈਟ ਟਾਈਮ ਲੇਕ ਨੂੰ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੇਕ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੋਆਇਸ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੇਕ ਡੇ ਦਾ ਸਮਾਂ 48.8 ਤੋਂ 72.9 ਡੀ ਬੀ (ਏ) ਤੱਕ ਅਤੇ ਲੇਕ ਨਾਈਟ ਟਾਈਮ 41.3 ਤੋਂ 68.6 ਡੀ ਬੀ (ਏ) ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੇਕ ਡੇ ਦਾ ਸਮਾਂ 48.2 ਤੋਂ 57.4 ਡੀ ਬੀ (ਏ) ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਲੇਕ ਨਾਈਟ ਟਾਈਮ 39.7 ਤੋਂ 445.4 ਡੀ ਬੀ (ਏ) ਤੱਕ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਤਹ ਪਾਣੀ (Surface Water)

ਧਰਤੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਤਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਣ ਦੇ ਨਾਲ 6 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਨੁਕੂਲਣ ਦੇ ਨਾਲ 2 ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਸਤਹ ਦਾ ਪਾਣੀ

ਬੇੜਾ ਜਿਹਾ ਖਾਲੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੀ. ਐਚ. 7.20 ਤੋਂ 8.48 ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਭਾਗ ਅਤੇ 7.59 ਤੋਂ 7.79 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਲਕਲੀਨੇਟੀਵਾ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਖਾਦ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਭੂ ਪਾਣੀ (Ground Water)

ਸਥਾਨਕ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ 14 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ 7 ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਿੱਲੀ-ਕਟੜਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਗ ਲਈ ਨਤੀਜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੀ ਐਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿਚ 6.28 ਤੋਂ 8.75 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲੋਰਾਈਡ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 7.09 ਤੋਂ 1134 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ / ਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਲੋਰਾਈਡ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬੀ ਆਈ ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੀਮਾ (1.0 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ / ਲੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਬੀ ਡੀ ਐਲ ਤੋਂ 55 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ / ਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਆਇਰਨ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਗ੍ਰੀਨ ਫੀਲਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀ ਐਚ 6.78 ਤੋਂ 7.82 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲੋਰਾਈਡ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 23.99 ਤੋਂ 135.96 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ / ਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਲੋਰਾਈਡ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬੀ ਆਈ ਐਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੀਮਾ (1.0 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ / ਲੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ 10.14 ਤੋਂ 40.24 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ / ਲੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਥਾਨਾਂ ਜੀ. ਡਬਲਯੂ 6 (ਭੈਣੀ ਗਿਲਨ) ਅਤੇ ਜੀ ਡਬਲਯੂ 7 (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਨੇੜੇ) ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

1.7.2 ਜੀਵ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਸੈਂਕਚੂਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਬਿਆਸ ਰਿਵਰ ਸੰਭਾਲ ਰਿਜ਼ਰਵ (ਮੁੱਖ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਵਿਚ ਚੇਨਜ 354 + 474 ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਚੇਨਜ 37 + 508 'ਤੇ) ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਬੇਈਂ ਨਦੀ ਸੰਭਾਲ ਰਿਜ਼ਰਵ (ਮੁੱਖ ਤਾਲਮੇਲ ਵਿਚ ਚੇਨਜ 339 + 400 ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ 22+336, 26 + 610) ਤੇ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਾਈਲਡ ਲਾਈਫ ਕਲੀਅਰੈਂਸ (Wildlife Protection Act, 1972) ਲੋੜੀਂਦਾ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਣ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਲਾਵਾ, ਬੀੜ ਏਸ਼ਵਾਨ ਵਾਈਲਡਲਾਈਫ ਸੈਂਕਚੂਰੀ ਸੰਗਰਾਹ ਚਿੱਲ੍ਹੇ ਅਤੇ ਬੀੜ ਵਿਚ 9.4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲਪੁਰਾ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 9.9 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਪਨਾਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗੱਠ ਜੋੜ ਨੂੰ 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੰਗਲ

ਇੰਡੀਆ ਸਟੇਟ ਫੌਰੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ, 2019 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ (ਆਰ. ਐੱਫ. ਏ.) ਦੀ ਹੱਦ, ਰਿਪੋਰਟ, 3,084 ਕਿ.ਮੀ. ਦੱਸੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦਾ 6.12% ਹੈ। ਰਾਖਵੇਂ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਲਾਵਾਰਸ ਜੰਗਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1.43%, 36.87% ਅਤੇ 61.70% ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜੰਗਲਾਤ ਕਵਰ 1848.63 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦਾ 3.67% ਹੈ। ਜੰਗਲ ਛਾਉਣੀ ਘਣਤਾ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸੰਘਣੀ ਜੰਗਲਾਤ (ਵੀ ਡੀ ਐਫ) ਅਧੀਨ 8.00 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਸਤਨ ਸੰਘਣੀ ਜੰਗਲਾਤ (ਐਮ ਡੀ ਐਫ) ਅਧੀਨ 800.97 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਓਪਨ ਫੋਰੈਸਟ (ਓਫ) ਅਧੀਨ 1,039.66 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਸੜਕਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲਾਂ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਪੱਟਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ Ha 76 ਹੈਕਟੇਅਰ ਲਗਭਗ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ (ਸੰਭਾਲ) ਐਕਟ, 1980 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਫਲੋਰਾ ਅਤੇ ਫੌਨਾ

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ *ਸਫੈਦੇ ਐਸ. ਪੀ.* ਸੜਕ ਅਤੇ ਕਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਸਭ ਲਾਇਆ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਹੈ ਜਦ ਕਿ, *Melia azadirach*, *Dalbergia sissoo* ਅਤੇ *Millettia pinnata* ਵੀ ਕੁਝ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ

ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਪੀਸੀਜ਼ *Acacia nilotica*, *Prosopis juliflora*, *figus ਐਸ. ਪੀ. ਐਸ.*, *Syzygium cumini*, *ਐਲਸਟੋਨੀਆ scholaris* ਅਤੇ *Lagerstroemia speciosa* ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਵਧ ਹੈ। ਸਭ ਆਮ ਬੂਟੇ ਸਪੀਸੀਜ਼ਸਨ *Calotropis procera*, *Datura metel*, *Lantana camara* ਘਣਤਾ, ਆਵਿਰਤੀ, ਅਤੇ IVI ਜਦਕਿ ਦੇ ਸਭ ਮੁੱਲ ਨਾਲ *Morus ਐਲਬਾ*, *Ricinus communis* ਅਤੇ *Senna tora*, *Xanthium strumarium*, *Ziziphus mauritiana* ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਆਈ ਹੈ। ਆਮ climber ਸਪੀਸੀਜ਼ਸਨ *Cucumis ਮੇਲੋ*, *Dioscorea bulbifera* ਅਤੇ *Trichosanthes cucumeriana* ਆਦਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਘਾਹ, ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਅਤੇ ਆਈ ਵੀ ਆਈ ਦੇ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਵਾਲੀਆਂ *ਕੈਨਬੀਸ ਸੇਤੀਵਾ*, *ਪਾਰਥੀਨੀ ਅਮਹੇਟਰੇ ਸਪੋਰਸ* ਅਤੇ *ਚੇਨੋਪੋਡੀਅਮ ਐਲਬਮ* ਦੁਆਰਾ ਸੰਘਣੇ covered ੱਕੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਔਸ਼ਧ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਸਨ *abutilon indicum*, *Achyranthes Aspera*, *Malvastrum coromandelianum* ਆਦਿ ਆਮ ਘਾਹ ਸਨ *Apluda mutica*, *Cynodon dactylon*, *Digitaria ciliaris*, *ਸਸਾਰਮ spontaneum* ਆਦਿ

ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੀ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗੂਜ਼, ਰੇਸ਼ਮ ਬਾਂਦਰ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਅਵੀਫੋਨਾ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਭਾਵ *ਪਾਵੇ ਕ੍ਰਿਸਟੈਟਸ* (ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਫੇਵਲ) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਏ, 1972 ਦੀ ਸੂਚੀ -1 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈ ਯੂ ਸੀ ਐਨ ਲਾਲ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀ ਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕ ਰੀੜ ਦੀ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਭਾਵ *ਗਾਵਾਲੀਅਸ ਗੈਜੇਟਿਕਸ* (ਘੜਿਆਲ) ਦੱਸੀ ਗਈ। ਸਪੀਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਏ, 1972 ਦੀ ਸੂਚੀ -1 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਆਈ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਨ. ਰੈਡਲਿਸਟ, 2020 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਪੀਸੀਜ਼ ਨੂੰ "ਨਾਜ਼ੁਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ" ਵੀ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇੜੇ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਕ *ਪਸੂ ਪਾਲਣ* ਭਾਵ *ਪਲੈਟਨਿਸਟਾ ਗੈਜੇਟਿਕਾ* (ਡੌਲਫਿਨ) ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸਪੀਸੀਜ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਏ, 1972 ਦੀ ਸੂਚੀ -1 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਆਈ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਨ. ਰੈਡਲਿਸਟ, 2020 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ "ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ" ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ ਅਰਥਾਤ *ਐਕਸਿਸ ਪੋਰਸਿਨਸ* (ਹੋਗਡੀ ਅਰ) ਜੰਗਲਾਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਵਣ ਮੰਡਲ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੀਸੀਜ਼ ਨੂੰ "ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ" ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀ IUCN ਲਾਲ ਸੂਚੀ, 2020.

1.7.3 ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ

ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਪਰੋਫਾਈਲ

ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ 2011 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 2001 ਵਿੱਚ 2,43,58,999 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2,77,43,338 ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਮਰਦ ਅਬਾਦੀ 1,46,39,465 ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 1,31,03,873 ਹੈ। 2011 ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ (0-6 ਉਮਰ) 30,76,219 (ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 11.09%) ਹੈ ਜੋ 2001 ਵਿੱਚ 31,71,829 (ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 13.02%) ਸੀ।

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਰਕ ਫੋਰਸ

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਨੇੜਲੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

1.8 ਜਨਤਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਮਸ਼ਵਰਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਨਤਕ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਮਝੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਕਮਿਦੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਸੀ।

1.9 ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੜਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਇਸਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਯੋਗ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ

ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਚੇਤੰਨ ਯਤਨ ਹਨ। ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਯਤਨ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਰਮੀ ਦੇ ਟਾਪੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੂਖਮ-ਜਲਵਾਯੂ ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੱਚੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੋਂ ਜਲਵਾਯੂ ਦੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

1.9.1 ਹਵਾ ਦੀ ਕੁਆਲਟੀ ਤੇ ਅਸਰ

ਉਸਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੀ ਐਮ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਗੇ। ਸੀ ਓ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੱਧਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

1.9.2 ਸ਼ੋਰ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਤੇ ਅਸਰ

ਸੜਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਹਨ ਦੀ ਘਣਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰੌਲਾ ਪਾਉਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਉੱਚ ਸ਼ੋਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਅਸਥਾਈ ਆਵਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਹਵਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਐਵੇਨਿ. ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.9.3 ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁਆਲਟੀ ਤੇ ਅਸਰ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਸੰਭਵ ਹੱਦ ਤਕ ਜਲ ਘਰ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਨਿਰਮਾਣ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਤੇਲ, ਗਰੀਸ, ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਰੰਗਤ ਦੀ ਸਪੈਲਿੰਗ ਕਾਰਨ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੋਏਗਾ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਰੋਡ ਨਾਲੀਆਂ, ਤਲਾਬਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵੱਡੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਛੱਪੜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਲਟਵਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਤੇਲ ਦੇ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ।

1.9.4 ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੇ ਅਸਰ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਰ ਓ ਡਬਲਯੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਰੱਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਈਕਰੋ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਐਵੇਨੀ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਲਾਇਨਮੈਂਟ ਸੜਕਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ ਅਤੇ 76 ਹੈਕਟੇਅਰ ਦੇ ਨਾਲ -ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜੰਗਲਾਂ ਵਜੋਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਪੱਟ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

1.9.5 ਧਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ, ਟੈਂਪੋਰਰੀ ਪਰਿਜੈਕਟ ਰੋਡ ਲਈ ਕੱਟਾਂ ਅਤੇ ਭਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਣਤਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਨਾਲ ਬਦਲੇਗੀ। ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਂਪੋਰਰੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਟੈਂਪੋਰਰੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸੰਭਾਵਤ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏਗੀ

1.9.6 ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਾਈਵੇ ਲਈ ਲਗਭਗ 3949.7 ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ (ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵੇਅ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ 2892.3 ਹੈਕਟੇਅਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਿੰਕ ਲਈ 1057.4 ਹੈਕਟੇਅਰ) 3199 ਸਿਰਲੇਖ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1.10 ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗ੍ਰੀਨ ਫੀਲਡ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

1.11 ਘੱਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਉਪਾਅ

ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਲਈ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਕੰਪ ਆਸਪਾਸ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਗਰਮ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪੱਥੇ, ਬੈਚਿੰਗ ਪੱਥੇ, ਆਦਿ ਵੀ 1000 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਬਸੇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨੀਵਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਾਮ ਡਰੇਨੇਜ ਢਾਂਚੇ ਆਦਿ ਸਹੀ ਕਰਾਮ ਡਰੇਨੇਜ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਾਰਨ ਫੁੱਲਦਾਰਾਂ ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 1:10 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਹਰੇਕ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ, 10 ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੁਰਜ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਰੰਗਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ – ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੱਥੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੂਟੇ ਉਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਵੇਗਾ। ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰ ਓ ਡਬਲਯੂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਪੱਥੇ ਲਗਾਉਣਾ, ਜਲ ਘਰਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਰਮਾਣ ਦੌਰਾਨ ਸੇਲਟਵਾੜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਭੰਡਾਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਰੋਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ 2013 ਦੇਸ਼ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੰਟਾਈਟਲਮੈਂਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1.12 ਸੰਸਥਾਗਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯੋਜਨਾ

ਘਟਾਏ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਟੀਮ ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ / ਰਿਆਇਤ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਸੁਪਰਵੀਜ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ / ਅਥਾਰਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਨ ਐਚ ਏ ਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਮਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਹਨ।

1.13 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ

ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਪੜਾਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਖਰਚਾ EMP ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

1.14 ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਟੇਬਲ : ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

ਵੇਰਵਾ	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
ਭੌਤਿਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ			
ਟੈਂਪੇਰੇਚਰ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਲਕੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਥਾਈ ਹਨ. 	<ul style="list-style-type: none"> ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਹੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਖੰਡ ਨਹੀਂ
ਭੂ-ਵਿਗਿਆਨ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਰੇਤ ਕਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੱਧਮ ਹਨ 	-

ਵੇਰਵਾ	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
ਮੌਸਮ			
ਤਾਪਮਾਨ / ਬਾਰਸ਼ ਗਿਰਾਵਟ / ਨਮੀ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> • ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਅਸਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੂਖਮ - ਜਲਵਾਯੂ ਉੱਤੇ ਪਏਗਾ • ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਹੀਟ ਆਈ ਲੈਂਡ ਪ੍ਰਭਾਵ • ਘੱਟ ਸਥਾਨਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀਮਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ 1:10 ਰਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ • ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਐਵੀਨਿ. ਪੰਦੇਲ ਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ, ਪੇਜੈਕਟ ਕੋਰੀਡੋਰ ਦਾ ਸੂਖਮ ਮਾਹੌਲ ਸੁਸਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ
ਜ਼ਮੀਨ			
ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> • ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਐਲਏਆਰਆਰ, 2013 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ
ਫੁਸਲਾਇਆ ਵਿਕਾਸ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> • ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯਮਿਤ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੈਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ
ਮਿੱਟੀ			
ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਕਟਾਈ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜ	<ul style="list-style-type: none"> • ਰੋਡ ਦੀਆਂ ਪਲਾਟਾਂ ਅਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਵਿਚ • ਖੁਦਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਪਿਚਿੰਗ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹ ਸੁਰੱਖਿਆ • ਖੁਦਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕਣਾ
ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਗੰਦਗੀ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜ	<ul style="list-style-type: none"> • ਡਿੱਗੀ ਬਿਟੂ ਮੇਨ ਬਰਬਾਦ • ਤੇਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਛਿੱਟੇ • ਸਪਰੇਅਰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਮਿਸ਼ਰਣ ਰੱਖਣ • ਗਰਮ ਮਿਸ਼ਰਣ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 	<ul style="list-style-type: none"> • ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪਾਰ-ਸੀਮਾ ਅੰਦੋਲਨ) ਨਿਯਮ, 2016 • ਤੇਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਦੁਰਘਟਨਾਕ ਸਪਿਲ ਲਈ ਸਟੋਰੇਜ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤੇਲ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ • ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. • ਕੂੜੇ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਲਈ ਸੇਪਟਿਕ ਟੈਂਕੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵੇਰਵਾ	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
		<ul style="list-style-type: none"> ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਹੂਲਤਾਂ 	
ਪਾਣੀ			
ਜਲ ਸਰੋਤ ਤੇ ਅਸਰ	ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜ	<ul style="list-style-type: none"> ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੀਚਾਰਜ ਦੀ ਕਮੀ ਕੈਂਪ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਲੁਬਰੀਕੈਂਟਸ ਅਤੇ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਗੰਦਗੀ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪਾਣੀ ਦੀ ਭੰਡਾਰਨ ਬਣਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਇੰਟਰਸੈਪਟਰ ਅਤੇ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੰਦ-ਖੁੰਹਦ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸ-ਬਾਉਂਡਰੀ ਮੁਵਮੈਂਟ) ਨਿਯਮ, 2016 ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਰਨ-ਆਫ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਨਦੀ ਸਹੂਲਤ
ਹਵਾ			
ਧੂੜ ਪੀੜ੍ਹੀ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਸਹੂਲਤਾਂ ਤਬਦੀਲ, ਦਰੱਖਤ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਹਟਾਉਣਾ, ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਛਿੜਕਾਅ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸਟੋਕਿੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਵਧੀਆ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਆ ਜਾਣਾ। ਨੇੜੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਬਸਤ ਤੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਹਵਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਰਿਹਾ ਗਰਮ ਮਿਸ਼ਰਣ ਪਲਾਂਟ. ਅੰਬੀਨਟ ਏਅਰ ਵਿੱਚ ਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਨਿਗਰਾਨੀ
ਗੈਸ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜ	<ul style="list-style-type: none"> ਗਰਮ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਵਾਹਨ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ 	<ul style="list-style-type: none"> ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਿਰਫ ਪੀਯੂਸੀ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਵਾਹਨ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਮਾਸਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ. ਅੰਬੀਨਟ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਗੈਸ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ
ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ	ਓਪਰੇਸ਼ਨ	<ul style="list-style-type: none"> ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਤੋਂ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸੀ ਓ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ 	<ul style="list-style-type: none"> ਸਟੈਚੂਰੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ
ਸ਼ੋਰ			
ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ	ਪੂਰਵ-ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਆਦਮੀ, ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀਆਂ 	<ul style="list-style-type: none"> ਕੋਈ ਹੌਰਨ ਜੋਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸੰਵੇਦਕਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕੀ ਅਰਜ਼ ਬਸਤੀਆਂ ਤੋਂ 1000 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕੈਂਪ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ.

ਵੇਰਵਾ	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
ਕਿਰਿਆ		<p>ਹਰਕਤਾਂ</p> <ul style="list-style-type: none"> ਲੇਬਰਕੈਂਪਾਂ, ਆਨਸਾਈਟ ਸਾਈਟਾਂ, ਸਟਾਕ ਯਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 	
ਨਿਰਮਾਣ ਸਰਗਰਮੀ	ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਉੱਚ ਸ਼ੇਰ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਰਮ ਮਿਕਸ ਪਲਾਂਟ, ਡੀਜ਼ਲ ਜਨਰੇਟਰਾਂ ਆਦਿ. ਕਮਿ ਸਮਾਜ ਕੰਮ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ. 	<ul style="list-style-type: none"> ਕੈਂਪਸੈਟ ਅਪ ਤੋਂ 1000 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਵੱਸਣ ਤੋਂ ਹਵਾ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸੈਂਟ ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ. ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ.
ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਟੇਜ	ਉਪਰੇਸ਼ਨ	<ul style="list-style-type: none"> ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਿੰਧ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਉਡਾਉਣਾ 	<ul style="list-style-type: none"> ਸਿੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ.
ਵਾਤਾਵਰਣ			
ਫਲੋਰਾ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਬਨਸਪਤੀ ਕਵਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵੱਢ 28300 ਸੰਖਿਆ. ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ 	<ul style="list-style-type: none"> ਸਿਰਫ ਅਟੱਟ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਘਾਟ 1:10 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬੂਟੇ
ਫੌਨਾ	ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜ	<ul style="list-style-type: none"> ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਕੀਟ, ਏ ਵੀ ਅਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬਣਧਾਰੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਿਆਸ ਰਿਵਰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਡੌਲਫਿਨ ਅਤੇ ਘਰੀਅਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਰਘਟ 	<ul style="list-style-type: none"> ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੌਦਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸਪੀਡ ਬਰੇਕਰ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਉੱਤੇ ਕੇਬਲ ਸਟੇਡ ਬਰਿੱਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਵੇਰਵਾ	ਪੜਾਅ	ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਪਾਅ
		ਨਾ ਭੱਜ	
ਸੋਸ਼ਲ			
ਸਮਾਜਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ	ਡਿਜ਼ਾਇਨ, ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ	<ul style="list-style-type: none"> ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸੀ ਪੀ ਆਰਜ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਬਣਤਰ 	<ul style="list-style-type: none"> ਐਲ ਏ ਆਰ ਆਰ, 2013 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੀ. ਪੀ. ਆਰਜ਼, ਧਾਰਮਿਕ ਬਣਤਰ ਥਾਂ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ
ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ			
ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ	<ul style="list-style-type: none"> ਪੂਰਵ ਨਿਰਮਾਣ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕਾਰਜ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪੇਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਕਰ ਦੇ ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਸਵੱਛਤਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਰੋਗ ਵੈਕਟਰਾਂ ਲਈ ਜਮਾਂਦਰੂ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹਵਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਬੇਅਰਾਮੀ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ 	<ul style="list-style-type: none"> ਪੀ ਏ ਪੀਜ਼ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ. ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਕੈਂਪ ਵਿਖੇ ਸਵੱਛਤਾ ਪੂਰਵਕ ਉਪਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ. ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਕੰਮ ਫੋਰਸ ਦਾ ਵਰਗੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨ, ਦਸਤਾਨੇ gumboot, ਅਤੇ ਮਾਸਕ. ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ. ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਆਦਿ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਕਮਿ ਸਮਾਜ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੌਲੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਗਤੀ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਓ.

1.15 ਸਿੱਟੇ

ਈ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਪੇਜੈਕਟ ਲਈ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਾੜੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈ. ਆਈ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਯੋਗ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਜੈਕਟ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪੇਜੈਕਟ ਵਪਾਰਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਏਗਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਿਆਏਗਾ। ਹਵਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ, ਪੇਜੈਕਟ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵਤ ਐਕਸ ਪੋਜ਼ਰ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਏ ਗਾ।